

11. 8. 2015

ID: 98660

Vypořádání SJM

Soudnímu řízení o vypořádání mohou být podrobeny jen ty součásti zákonného majetkového společenství manželů, u kterých došlo k uplatnění požadavku na soudní vypořádání ve lhůtě tří let od zániku zákonného majetkového společenství. Ohledně ceny včas uplatněných majetkových hodnot však soud není vázán návrhy účastníků a může v tomto rozsahu návrhy i překročit.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 1785/2014, ze dne 29.4.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně J. B., dříve S., P., proti žalovanému V. S., K., zastoupenému JUDr. L.P., advokátem se sídlem v P., o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 16 C 86/98, o dovolání žalovaného a žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. prosince 2013, č. j. 64 Co 577/2009-724, ve znění opravného usnesení ze dne 20. března 2014, č. j. 64 Co 577/2009-749, a opravného usnesení ze dne 3. dubna 2014, č. j. 64 Co 577/2009-762, tak, že dovolání žalobkyně se zamítá a dovolání žalovaného se odmítá.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 4 (dále „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 9. července 2009, č. j. 16 C 86/98-593, ze zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví manželů (dále jen „BSM“) do výlučného vlastnictví žalobkyně přikázal dům se st. parc. č. 106, stodolu na st. parc. č. 105 se st. parc. č. 105 a pozemky parc. č. 750 - zahrada, parc. č. 751 - zahrada, parc. č. 749/2 - ostatní plocha, parc. č. 749/4 - ostatní plocha a parc. č. 749/6 - pastvina, vše v k. ú. B. u T., dále majetkovou hodnotu členského podílu ve Stavebním bytovém družstvu Mládeže Praha se sídlem v Praze 10, Práčská 228, ve výši 875.000,- Kč a majetkovou hodnotu vozidla Nissan Sunny, ve výši 250.000,- Kč. Do výlučného vlastnictví žalovaného přikázal pohledávku za společností B. POINT STUDIO, spol. s r. o., ve výši 3.188.998,- Kč, investici na rekonstrukci nemovitosti v P., ve výši 900.000,- Kč, vklad žalovaného do společnosti B. POINT STUDIO, spol. s r. o., ve výši 392.000,- Kč. Žalovanému uložil zaplatit žalobkyni na vyrovnání podílů 1.427.999,- Kč.

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 17. června 2010, č. j. 64 Co 577/2009-640, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že do výlučného vlastnictví žalobkyně přikázal dům se st. parc. č. 106, stodolu na st. parc. č. 105 se st. parc. č. 105 a pozemky parc. č. 750 - zahrada, parc. č. 751 - zahrada, parc. č. 749/2 - ostatní plocha, parc. č. 749/4 - ostatní plocha a parc. č. 749/6 - pastvina, vše v k. ú. B. u T., dále majetkovou hodnotu členského podílu ve Stavebním bytovém družstvu Mládeže Praha se sídlem v Praze 10, Práčská 228, ve výši 875.000 Kč a majetkovou hodnotu vozidla Nissan Sunny, ve výši 250.000,- Kč. Žalobkyni uložil, aby žalovanému na vyrovnání podílů zaplatila 116.636,75 Kč.

Nejvyšší soud České republiky (dále již „dovolací soud“ nebo „Nejvyšší soud“) rozsudkem ze dne 11. prosince 2012, č. j. 22 Cdo 4314/2010-694, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. června 2010, č. j. 64 Co 577/2009-640, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. prosince 2013, č. j. 64 Co 577/2009-724, ve znění opravného usnesení ze dne 20. března 2014, č. j. 64 Co 577/2009-749, a opravného usnesení ze dne 3. dubna 2014, č. j. 64 Co 577/2009-762, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že ze zaniklého

bezpodílového spoluvlastnictví manželů přikázal do výlučného vlastnictví žalobkyně dům se st. parc. č. 106, stodolu na st. parc. č. 105 se st. parc. č. 105 a pozemky parc. č. 750 - zahrada, parc. č. 751 - zahrada, parc. č. 749/2 - ostatní plocha, parc. č. 749/4 - ostatní plocha a parc. č. 749/6 - pastvina, vše v k. ú. B. u T., obci B., okres Semily, dále majetkovou hodnotu členského podílu ve Stavebním bytovém družstvu Mládeže Praha se sídlem v Praze 10, Práčská 228 ve výši 875.000,- Kč a majetkovou hodnotu vozidla Nissan Sunny, ve výši 250.000,- Kč. Do výlučného vlastnictví žalovaného přikázal částku 1,843.306,40 Kč a rozhodl, že na vyrovnání podílů je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni částku 268.558,80 Kč. Dále rozhodl o náhradě nákladů řízení a o povinnosti účastníků zaplatit soudní poplatek.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podává dovolání žalovaný i žalobkyně.

Žalobkyně přípustnost dovolání opírá o § 237 občanského soudního řádu a uplatňuje v něm dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. Domnívá se, že odvolací soud nerespektoval závěry a pokyny dovolacího soudu, chybně určil hodnotu vypořádávaného majetku, nesprávně hodnotil provedené důkazy, a odchýlil se tak od ustálené rozhodovací praxe. Napadený rozsudek opět trpí „některými nejasnostmi a formálními vadami“. Navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný namítá, že skutková zjištění odvolacího soudu nemají oporu v provedeném dokazování a „řízení trpí procesní vadou“. Navrhuje, aby dovolací soud rozsudky soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Podle hlavy II. - ustanovení přechodných a závěrečných - dílu 1 - přechodných ustanovení - oddílu 1 - všeobecných ustanovení - § 3028 odst. 1, 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, tímto zákonem se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti. Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Protože k zániku bezpodílového spoluvlastnictví účastníků a k pravomocnému rozhodnutí o jeho vypořádání došlo 12. června 1995, postupoval dovolací soud při posouzení tohoto nároku podle příslušných ustanovení zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. července 1998 (dále jen „obč. zák.“).

Podle článku II. - Přechodná ustanovení, bodu 2. zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, účinného od 1. ledna 2014, pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Podle článku II. - Přechodná ustanovení, bodu 7. zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, účinného od 1. ledna 2013, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů, s výjimkou § 243c odst. 3 zákona, který se užije ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Protože napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno dne 5. prosince 2013 a dovolací řízení bylo zahájeno po 1. lednu 2014, projednal a rozhodl dovolací soud o dovolání žalovaného a žalobkyně podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2014 (dále jen o. s. ř.).

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení

otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 1 - 3 o. s. ř. dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh). Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení.

Žalobkyně mimo jiné namítá nesprávné právní posouzení otázky vypořádání majetkových hodnot uplatněných v tříleté lhůtě od zániku BSM v částkách nižších, než z jakých vycházely nalézací soudy. Tato otázka nebyla dosud v rozhodování dovolacího soudu plně vyřešena, a dovolání je tak v tomto rozsahu přípustné, není však důvodné.

Dovolací soud opakovaně, a to přímo v poměrech bezpodílového spoluvlastnictví, zdůraznil, že předmětem soudního řízení o vypořádání se mohou stát pouze ty věci, hodnoty, závazky, pohledávky a vnosi, které účastníci učiní předmětem řízení ve lhůtě tří let od zániku majetkového společenství, např. v rozsudku ze dne 22. listopadu 2012, sp. zn. 22 Cdo 51/2011, uveřejněném na internetových stránkách Nejvyššího soudu - www.nsoud.cz. (v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. dubna 2007, sp. zn. 22 Cdo 2903/2005, uveřejněný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck, pod pořadovým č. C 5055, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. listopadu 2009, sp. zn. 22 Cdo 1192/2007, uveřejněný tamtéž pod pořadovým č. C 8045, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 2010, sp. zn. 22 Cdo 2881/2008, uveřejněné tamtéž pod pořadovým č. C 8310, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. září 2012, sp. zn. 22 Cdo 2380/2012, uveřejněný na internetových stránkách Nejvyššího soudu - www.nsoud.cz).

Proti uvedenému rozsudku byla podána ústavní stížnost, kterou Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 12. března 2013, sp. zn. IV. ÚS 617/13 (nalus.usoud.cz).

Zároveň platí, že v řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů soud vypořádá jen ty věci (majetek) náležející do tohoto spoluvlastnictví, které účastníci učinili předmětem řízení. Překročit jejich návrhy může jen ohledně ceny vypořádávaného majetku a toho, jak jej mezi manžely rozdělí (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2004, sp. zn. 22 Cdo 684/2004, uveřejněný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. C 2943). V usnesení ze dne 16. května 2013, sp. zn. 22 Cdo 1085/2012, uveřejněném na internetových stránkách Nejvyššího soudu - www.nsoud.cz - dovolací soud uzavřel, že v řízení o vypořádání společného jmění (shodně i v řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů) postačí, když účastník identifikuje majetek, jehož vypořádání požaduje; návrh na způsob vypořádání, ocenění majetku ani částky na vyrovnání podílů není povinen uvádět, neboť soud v tomto ohledu není jeho návrhem vázán.

Z uvedených závěrů vyplývá, že soudnímu řízení o vypořádání mohou být podrobeny jen ty součásti zákonného majetkového společenství manželů, u kterých došlo k uplatnění požadavku na soudní vypořádání ve lhůtě tří let od zániku zákonného majetkového společenství. Ohledně ceny včas uplatněných majetkových hodnot však soud není vázán návrhy účastníků a může v tomto rozsahu návrhy i překročit. Ostatně ocenění majetku navrženého k vypořádání není povinnou náležitostí žalobního návrhu.

V posuzovaném případě to znamená, že jestliže žalobkyně učinila včas předmětem vypořádání

členský podíl v bytovém družstvu a osobní automobil, bylo povinností nalézacích soudů tyto hodnoty vypořádat. Cenou tohoto majetku uvedenou v žalobě však soudy vázány nebyly, a jestliže odvolací soud v této části návrh překročil, nelze dovodit, že by tak vypořádal majetek, který nebyl uplatněn v zákonné lhůtě.

Důvodnost dovolání žalobkyně nemohou založit další námitky směřující do ceny vypořádávaných majetkových hodnot (včetně ceny vypořádávaných akcií) a do nevypořádání hodnoty investic do domu v P. Obsahem těchto námitek je totiž pouhá polemika se skutkovými závěry odvolacího soudu a hodnocením důkazů. Od 1. 1. 2013 však nelze v dovolání úspěšně zpochybnit skutková zjištění odvolacího soudu; dovolací soud tak musí vycházet ze skutkových zjištění, učiněných v nalézacím řízení (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. března 2014, sp. zn. 28 Cdo 4295/2013, uveřejněné na internetových stránkách Nejvyššího soudu - www.nsoud.cz). „Samotné hodnocení důkazů odvolacím soudem (opírající se o zásadu volného hodnocení důkazů zakotvenou v ustanovení § 132 o. s. ř.) nelze v režimu dovolacího řízení podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2013 úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem“ (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. října 2013, sp. zn. 28 Cdo 1539/2013, uveřejněné na internetových stránkách Nejvyššího soudu - www.nsoud.cz).

Obdobně nezakládají přípustnost dovolání námitky obsažené v dovolání žalovaného, jestliže jimi napadá hodnocení důkazů a následně i skutkové závěry ohledně „rozestavenosti“ rodinného domu ke dni vzniku zákonného majetkového společenství účastníků, zaplacení daně z převodu nemovitosti a ceny akcií.

Nesprávnost napadeného rozhodnutí nezakládá vada řízení spatřovaná oběma dovolateli v tom, že je odvolací soud nevyzval, aby v závěru shrnuli své návrhy a vyjádřili se k dokazování a ke skutkové a právní stránce věci.

Podle § 215 odst. 2 věta druhá o. s. ř. na závěr předseda senátu účastníky vyzve, aby shrnuli své návrhy a aby se vyjádřili k dokazování a ke skutkové a k právní stránce věci.

Jak vyplývá z protokolu o jednání před odvolacím soudem ze dne 10. června 2010, předsedkyně senátu po zahájení jednání „přednesla zprávu o dosavadním průběhu řízení včetně odvolání žalobkyně na č. l. 602 - 606 a odvolání žalovaného na č. l. 608 - 610 spisu, včetně vyjádření žalobkyně na č. l. 628“, poté zástupci obou účastníků odkázali „v plném (celém) rozsahu“ na písemná vyhotovení svých odvolání a vyjádření a odvolací soud následně odročil odvolací jednání za účelem vyhlášení rozhodnutí.

Lze tedy uzavřít, že oba účastníci při jednání odvolacího soudu shrnuli své odvolací návrhy tak, že plně odkázali na jejich písemná vyhotovení, která obsahovala vyjádření ke skutkové i právní stránce věci. Protože před odvolacím soudem nebylo prováděno žádné dokazování, nemohli se k němu účastníci ani vyjádřit. Jestliže následně odvolací soud již znovu nevyzýval účastníky k dalšímu shrnutí jejich návrhů, nelze v takovém postupu spatřovat vadu řízení, která by založila nesprávnost rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

Z uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí odvolacího soudu je ve vztahu k žalobkyni správné. Dovolací důvod upravený v § 241a odst. 1 o. s. ř. tedy v posuzované věci není dán. Vady řízení uvedené v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i jiné vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlíží i bez návrhu, nebyly dovolacím soudem zjištěny. Proto nebylo, než dovolání žalobkyně zamítnout (§ 243b odst. 2 o. s. ř.).

Protože dovolání žalovaného není se shora označených důvodů přípustné, dovolací soud ho podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)